Toimetus ja talitus

Jõhvis
Turuplats Nr. 1.
Telefonid Nr. 4.
Toimetaja kõnetunnid
kella 11—1.
Talitus avatud 9-- 6.

Kuulutuste hinnad:
Kuulutuse küljel 3 senti m/m ühel veerul, tekstis 8 senti m/m ja lehe eesotsas 6 senti m/m.

Ilmub 3 korda nädalas.

Üksiku numbri hind 5 senti.

ALUTAGUSE ELU

Jõhvi ja Alutaguse häälekandja

Tellimisehind postiga 3 korda nädalas.
Kuu 60 senti, 3 kuud 175 snt., 6 kuud 340 snt, 12 kuud 6 kr. 75 senti
Üks kord nädalas iga laupäev.
Kuu 20 s., 3 kuud 60 s. 6 kuud 120 s., 12 k. 240 s.
Tellimisi võtavad vastu kõik postkontorid ja postiagentuurid.

Nr. 92. (141.) Jõhwis, teisipäewal, 18 augustil 1931. II. aastakäik.

Ärge unustage tellimast

„Alutaguse Elu“

15. augustist alates.

Uudse-leib käes.

Alutagusel kibe wiljapeks käsil.

Rukkisaak kohati 25 prots. vähem läinud aasta saagist. — Viljapeksu hinnad tunduvalt langenud.

Praegu on Alutagusel pea igalpool kiire rukkipeks käsil. Töötatakse waramommikust kuni hilja õhtuni, sest suwiwiljad on walmimas ja selleks ajaks peab tulema rukkipeksuga toime. Tänawu peksumasinate omanikud on tunduwalt hindu alandanud, sest wiljahindade odawus ühelt poolt ja masinate rohkuse tõttu tekkinud kibe wõistlus teiselt poolt on sundinud omanikke seda tegema. Möödunud aastal püsis peksu hind puudalt (16 klg.) 10—12 snt, kohati isegi 14 snt., kuna tänawu aga juba wõib peksumasinat tööle saada 8—10 snt. 16 klg., erakordse wõistluse tõttu „sõbramehe“ poolest isegi 7 sendiga.

Üldiselt wõib märgata mootoriseeritud wiljapeksu kaswamist. Isegi paljud hobusemasina omanikud, kel peaaegu uued masinad, on läinud üle mootorijõule, sest see tuleb odawam.

*

Juba enne rukkilõikust kuuldus oletusi, et tänawu tuleb rukkisaak kehwem mullusest. Nüüd, kus paljudel põllupidajatel juba rukis pekstud, on üldiselt kuulda, et tänawu tuleb rukkisaak suni 25 protsl. wähem läinud aasta saagist. üheks põhjuseks sellele on olnud tormid rukkiõitsmise ajal. Rukis ei saanud korralikult tolmutada, mille tagajärjeks on, et enamus päid osaliselt tühjade sõkladega.

Pikemat aega kestnud põua tõttu on pea igalpool suwiwiljad walminud. Nii wõis möödunud nädala lõpul Kohtlas mitmel pool suwiwilja koristamist märgata. Suwiwili on tänawu igalpool rahuldaw. Segawili, herne- ja peluske segadis kaeraga, on igal pool tänawu wõrdlemisi hea kaswanud.

Kuidas teostada tänavu rukkiostu.

Saak tänavu väiksem kui möödunud aastal. — Enne lõplikku otsustamist oodatakse andmeid.

Wiimasel wabariigi walitsuse koosolekul on informatsiooni korras arutusel olnud rukkimonopoli seisukord ühenduses uue lõikuse wäljawaadetega. Walitsusel olewate andmete järele tulewat tänawu rukkisaak märksa wähem kui läinud aastal, seda peamiselt Lõuna-Eesti arwel. Arwatakse, et käesolewa aasta saagist kogu meie tarwituseks ei jatku ja tuleb puudus umbes 20.000 tonni. See loodetakse katta möödunud aastal ladudesse kokkuostetud rukkist. Kuigi käesolewa aasta rukkisaak on kehw ja selle põhjal wõiks oletada, et rukki pakkumine riigile tuleb wäike, oletatakse siiski, et talupidajad wõimalikult rohkesti rukist müüa pakuwad. Nimelt maalt weskipidajatelt kogutud andmete järele selgub, et maal rukki tarwitamisega hakatakse kokku hoidma ja leiwaküpsetamiseks rukkijahule odrajahu ja ka kartuleid juure lisatakse. Oder ja kartulid on odawad, kuna rukki eest rukkimonopoli tõttu saab ajakohast hinda. Sellepärast oletatakse, et käesolewal aastal pakutakse rukist 20—30.000 tonni.

Kuna majandusministeeriumil ja riigi statistika keskbürool puuduwad täpsad andmed rukkisaagist, siis ei saanud walitsus seekordsel koosolekul mingisugust otsust teha.

Riigi statistika keskbüroo andmetel on meie rukkitarwitus 170.000 tonni, kuid saak tõotab tänawu anda ainult 150.000 tonni.

Wargad wajasid uuri ja loodlauda.

Tundmata jutuwestja kõneles taskust uuri.

Pühapäewal teatas Narwa krim.-politseile Soome-Rootsi prosp. nr. 4 elutsew Joosep Priks, et temalt warastas tundmata mees hõbeuuri, mille wäärtus 25 krooni. J. Priks lõikas laupäewal Tallinna maantee ääres nisu. Tema juure tuli tundmata mees ja hakkas õige südilt juttu westma. Tundmata püüdis pääseda Priksile õige lähedale, mida wiimane ei pannud tähelegi. Kui jutupuhuja lahkus, märkas Priks, et tema uur on „ära kõneldud“ taskust.

*

Samal päewal teatas krim.-politseile Sepa tän. nr. 44 elutsew R. Buttel, et Lai tän. nr. 6 remont-tööde juurest on warastatud loodlaud, mille wäärtus 2,5 krooni.

Taksiauto täie kiirusega tõkkealale otsa.

Sõiduki juht ei pannud tähele, kui ülesõidukoht manööverdava veduri ees suleti.

AUTO SAI VIGASTADA, JUHT PÄÄSIS ÕNNELIKULT.

Öösl wastu pühapäewa umbes kell 12 paigu sõitis Kreenholmi ülesõidu kohal wastu tõkke-aeda Narwa taksiauto E-16, mille juhiks oli Jakobson.

Ülesõidukohale lähenes linna poolt kaks sõidukit. Esimene jõudis üle raudteeliini, kuna teisele, umbes 100 mtr. taga, alles jõudnud tõkke-aiani, lähenes teele ette manööwerdaw wedur. Tee suleti, kuid seda ei pannud tähele juht, ja sõiduk tihutas täie kiirusega wastu aeda. Autol purunes radiaator, taksomeeter ja klaas, kuna juht pääsis õnnelikult. Õnnetuse läbi tekkinud kahju on üle 300 krooni.

Tabati kahtlase päritoluga pesu.

Ots ütles, et Lemming tõi, kuid Lemming ei teagi.

14. aug. tabati Tallinnas Peeter Ots, kelle juurest leiti mitu päewasärki, kraesid ja kaelasidemeid. Ots seletas, et nimetatud asjad tema olewat toonud juba 1919. a. SSSR-is elutsewa wenna juurest. Narwa jõudes ta jätnud need pagar Lemmingu juure, kust toonud pesu Tallinna 1926. a. See seletus ei paistnud olewat tõenäoline. Juurdlus saadeti Narwa. P. Lemmingut üle kuulates selgus, et tema üldse ei tundwat Peeter Otsa nimelist isikut, weel wähem teab tema pesust.

Hariduslikud organisatsioonid saawad maad.

Maade saamise soowe wõetakse wastu kuni 1. septembrini.

Omawalitsuste ja üldkasulike organisatsioonide maaga warustamise seaduse ja selle elluwiimise määruse kohaselt wõiwad hariduslikud organisatsioonid saada riiklikust maatagawarast maid omandada wõi põlisekś tarwitamiseks ühes nende päraldistega. Maade saamise soowe selle määruse põhjal wõetakse wastu kuni 1. septembrini 1931. a., seega wäga lühikese aja jooksul.

ÜEMÜ keskjuhatus soowitab kõigile osakondadele, kes kawatsewad eelmise seaduse kohaselt maad saada kas maja asendiks, õueks, spordi- ja mänguplatsiks (rahwamajade seadus § 15), laulu-päewade ja wabaõhu-etenduste paigaks, aiamaaks wõi näituse platsiks, sellekohase üldkoosolekul wastu wõetud palwega esineda enne 1. septembrit s. a. kohaliku ringkonnawalitseja ees. Peale selle on otstarbekohane, et rahwamajade kruntidesse planeeritaks wõimalikult endised mõisapargid, mis ka ettenähtud nimetatud määruse § 4. Ühtlasi oleks wajaline osakondadel selgitada maakooliwalitsustes palutud kruntide rahwamajade wõrgukawasse wõtmise küsimusi ja selleks tarbekorral enne kawa kinnitamist maawolikogude ees kiirelt samme astuda. Wõrgus olemisest wõib tulewikus oleneda toetuste ja odawate laenude saamine.

Käesolewal korral tuleks osakondadel, kelle piirkonnas leidub mingisuguseid riigile wõi omawalitsustele kuuluwaid hooneid, (endised härrastemajad, koolimajad jne.), kaaluda nende ruumide kasutamise wõimalusi, üksi wõi koos teiste organisatsioonidega. Odawa maa, toetuste ja odawate laenude abil wõiks teinekord leida wõimalusi nende kohandamiseks kodude ja rahwamajade nõuetele.

Ujumine Narwast N.-Jõesuhu 4. tunni 27. minutiga.

Laupäewal ujus Narwast N.-Jõesuhu A. Kuusik, kattes selle maa 4 tunni ja 27 minutiga. Narwast ujutakse N.-Jõesuhu pea igal suwel, eriti harrastab seda sporti Narwa linnapea J. Luts.

Wisati „paradiisist wälja.

Mõni päew tagasi tabati Narwa lähedalt piirilt Peeter Guljanin, pärit Rakwerest. Mees oli läinud salaja SSSR-i „paremat elu“ otsima. Ta tabati ja paigutati Kingissepa wangimajja, kus kinni hoiti tagasisaatmiseni.

Aiakratid tegewuses.

Söö lähewad pikemaks ja „aiakratid“ algawad tegewust. Jõhwis kurdetakse, et öösiti kaowad aiast walmimata õunad. Samasuguse saatuse osaliseks saawad majadest eemal ehituskruntidel kaswawad porgandid ja kaalikad. Ka kurgi peenraid ei jääta puutumata.

E. Linevile anti lilli.

Pühapäewa õhtul oli Pimeaia orkestri-juhi E. Linewi lahkumisõhtu. Kontserdile oli tulnud haruldaselt rohkesti inimesi. Publiku poolt annetati E. Linewile lilli ja orkestrantide poolt ta tõsteti üles.

Sõdurile tungiti kallale.

Laupäewa ööse wastu pühapäewa tungis salkkond joobnud noormehi 1. diwiisi staabi ees kahele staabi ajateenijale-sõdurile kallale. Mehed tahtsid pääseda staabi õuele, kuhu neid ei lasknud staabi tunnimees. Tekkis sõnawahetus, mis lõppes sellega, et kordnik wiis noormehed jaoskonda.

Eestlased wees lätlastest edukamad.

Tallinnast, 17. aug. **Eile peeti Tallinnas Eesti - Läti ujumiswõistlusi. Eesti meeskond wõitis hulk esimesi kohti, tulles ülekaalukalt wõitjaks. Ujumiswõistluste lõppedes peeti Eesti-Läti weepalli-wõistlus, mis lõppes 2:1 Eesti eduks.**

Punawäelaew Päite all.

Laupäewal ristles Päite ranna kohal merel punalaewastiku „Oka“-tüüpiline transport-laew. Ta püsis silmapiiril mõne tunni ja kadus siis Kroonlinna suunas.

Wene laewastiku salapärased askeldused Helsingi all.

Ärensgrundil polewatki uppunud allweelaewa, waid N.-Wene ehitawat sinna weealust bensiini jaama.

Soome ajakirjandus awaldab pahameelt.

Juba kogu suwe askeldawad Nõukogude-Wene sõjalaewad Ärensgrundi lähedal, kuhu olewat uppunud Nõukogude-Wene allweelaew nr 9. Awalikkuse teada on seal käsil allweelaewa tõstetööd. Kuid mööda sõitnud reisijad teawad jutustada, et alati kui Wene sõjalaewadele lähenetakse, katkestawad need töö. Soome ajalehe „Ajan Sana“ teab kirjutada kuuldustest, nagu poleks siin tegemist mingisuguste tõstetöödega, waid wenelased ehitawat sinna omale sõjalisekś otstarbeks weealust benšiinijaama.

„Uusi Suomi“ nimetab seda otse jultumuseks lubada omale sarnast salapärast toimingut wõõra riigi pealinna lähedal, otse territoriaal-wee piiril.

Säki-Juku röövis saapad.

Napsisõber wõttis Joaoru auku magamajäänud kaaslase jalast saapad.

Politsei tabas riisuja.

Laupäewal teatas Narwa kriminaalpolitseile 3. Uusküla tän. nr. 4—4 elutsew Heinrich Hahn, 46 a. wana, et tal on röowitud Joaoru augus saapad jalast. Röowijaks olnud keegi noormees, hüüdnimega „Säki-Juku“.

*

H. Hahn napsitanud sõpradega Joaoru augus. Äkki läbi une ta tunnud, et keegi kisub jalast saapaid. Awades silmi, näinud „Säki-Jukut“, kes hoolimata tema wastupanekule wõtnud saapad ja lahkunud. Hahn seletas, et saapad kuulwat emale ja nende wäärtus on 12 krooni.

Politseil läks korda tabada riisujat, kes osutus warem warguste eest karistatud Eduwaldtiks. Ta seletas ülekuulamisel, et Hahn annud saapad temale müümiseks. Wõtnud siis saapad ja läinud „Liiwaaeda“, kus need müünud tundmata isikule 1 krooni eest maha. Tagasi minnes Joaorgu, Hahn olnud lahkunud. Ilma pikemalt mõtlemata ta kulutanud raha „heaolemiseks“. Röowimist Eduwaldt aga eitab. J. Eduwaldt wiibib praegu wahi all.

„Wõitleja“ kaotas „Spordile“ 1:6.

Ilmetu mäng wihmaga porisel wäljal.

Pühapäewal wõistlesid jalgpallis Tallinna staadionil Narwa „Wõitleja“ ja „Sport“ liidu klassi tsüklis. Esimesel poolajal sadas tugewasti wihma, mis tekitas platsile weelombid. Wõistlus oli iseenesest ilmetu ja kujunes sihituks palli togimiseks. Platsilt lahkus wõitjana „Sport“ 6:1 (4:0. Publikut oli umbes 500 inimest.

*

„Wõitleja“ kohtamine „Spordiga“ kujunes „Wõitlejale“ „mustaks päewaks“. Mindi küll wõistlusele parimate lootustega ja teadmisega, et „Sport“ on praegu alawormis. Wõitu ei usaldatud küll ennustada, kuid loodeti wäärikalt wastu panna Eesti tugewamale jalgpalli-meeskonnale.

Mängu algus oli ilus. 5. min. hakkas tiherdama wihma. 7. min. puudutas pk. Wolkow käega palli trahwiruumis. „Sport“ sai karistuslöögi, mis toimetati wõrku. Järgnes mäng wihmas ja poris. Kuni poolaja lõpuni ei saanud juttugi teha mängust. Taoti sihitult ja mehed püherdasid järjest poris. „Spordil“ õnnestus lüüa weel 3 wärawat, millise tagajärjega mindi poolajale.

Teisel poolajal oli lakanud sadu. Mängijatel näiliselt tõusis wõistlusind haripunktile mängu lõpuminuteil. „Wõitleja“ püüdis ära hoida wärawate sadu, mis neil ka õnnestus. Pealetung „Spordi“ wärawale ei läinud korda, sest ees seisis müürina Eesti rahwusmeeskonna kaitse. Teise poolaja lõpuminuteil õnnestus tõsta wä. Böckleril palli üle kaitse Kastanjale, kes tegi ilusa läbimurde ja lõi au-wärawa. „Sport“ jatkas pealetungi ja surus „Wõitleja“ meeskonna jälle üle tsentrijoone. Mäng lõppes 6:1 „Spordi“ eduks.

Narwa sportlased wõistlewad Rakwere ja Tallinna omadega.

30. aug. peetakse Narwa-Rakwere linnade-wõistlus kergejõustikus Rakweres. Narwa saadab wälja oma paremad kergejõustiklased, et koju tuua wõitu.

Septembri alul peetakse Narwas Tallinn-Narwa linnadewõistlus kergejõustikus.

19. aug. peetakse Kukrusel Narwa-Kukruse malewõistlus, millest sõidawad osa wõtma Narwa nimekamad maletajad.

Wallawalitsus esitab teated peale tähtpäewa.

Woka wallawalitsus kirjutab 21. juulil kohalikule kaitseliidu kompaniile, et see, kui soovib maad saada, antku 15 juuliks sooviwaldus.

Kuisuguse hooga mõned ametiasutused töötawad ja mitu päewa päraft tähtpäewa teateid wälja saadetakse, sellest pakub huwitawa näite Woka wallawalitsuse teade oma walla kaitseliidu kompaniile:

„Omawalitsuse ja üldkasulikkude organisatsioonide maaga warustamise seaduse (R. T. 16 — 1931 a.) ja selle seaduse elluwiimise määruse (R. T. 51 — 1931 a.) kohaselt tuleb neil üldkasulikkudel organisatsioonidel, kes maad soowiwad saada, esineda sooviwaldusega Narwa Maakorralduse komisjonile.

Wiru maawalitsuse korraldusel need sooviwaldused tulewad anda ära wallawalitsusele. Sooviwalduste tähtajaks wallawalitsus määras 15. 7. s. a.

Sooviwaldustel tuleb kindlalt tähendada ära kõik andmed, mida nõutakse omawalitsuste ja üldkasulikkude organisatsioonide maaga warustamise seaduse elluwiimise määruses § 1—2, ja 3-da lõikega.

Wokas, 21. 7. 31. Wallawalitsus.

Nüüd kaitseliidu kompanii murrab pead, kuidas saab siis 15. juuliks sooviwaldust sisse anda, kui wallawalitsus teate 21. juulil wäljakirjutab.

JÕHVI VALD ANNETAS 1000 KR.

Jõhvi wallawalitsuse soovil teatame weelkord, et Jõhvi wald annetas Jõhvi erakeskkooli toetuseks 1000 kr.

Maawalitsuste kaotamine

uuesti päewakorral.

11 maavalitsuse kulud aastas 5.763.548 kr. — Kuludeelarvelt Viru maavalitsus teisel kohal.

Maawalitsuste küsimus on juba pikemat aega päewakorral seisnud, ilma et talle oleks leitud kindlat ja õiget lahendust.

Selles ei ole olnud küll kahtlusi mõtlemist, et maaomawalitsused senisel kujul ei täida oma ülesandeid ja on liialt kulukad meie rahwa kõhnale kukrule. 11-ne maawalitsuse kulude kogusumma käesolewal majandusaastal teeb näiteks wälja ei rohkem ega wähem kui 5 milj. 763 548 kr. ja 90 senti, kusjuures kehw Wirumaa üksi oma kulude-eelarwelt 776 663,35 krooniga seisab teiste maawalitsuste seas teisel kohal. Need arwud näitawad küllalt selgesti, kui kallid asutused on meie maawalitsused.

Kuna osa maaomawalitsuse aparaadist täidab ainult wahepealse asutuse ülesandeid keskwalitsuse ja kohaliku omawalitsuse wahel, siis on õigusega küsitud: kas on meil tarwis sarnast kallist wahetalitust, pealegi kus asju wõidaks wäga hästi ajada ka ilma wahemeheta?

Maaomawalitsuste kaotamise küsimust nii on sõelunud maaomawalitsuste liit, õigusteadlaste-päew, wallasekretäride kongress ja ühe eelmise walitsuse päewil selleşt on kõneldud ka walitsuses, ilma et asjast kaugemale oleks saadud. See mõte leidwat pooldamist ka peaaegu kõigis rühmades — kel tawaliselt on ütelda see lõpusõna kõigis sarnaseis asjus, kus erakondadel on midagi kaotada wõi saada —, aga ka seal ei ole leitud siiamaani asi „küps“ olewat.

Kui huwitaw see ka pole, just parteipoliitilised kaalutlused, mis seni maawalitsuste ümberkorraldamise wõi kaotamise küsimuse lahendamisele asumist takistanud, on nüüd selle küsimuse uuesti tõsisemalt päewakorrale tõstnud.

Asunikud, kes näiwad olewat mures liginewate riigikogu walimiste pärast, on katsunud teisi erakondi aegsalt ennetada ja maawalitsuste kaotamise oma walimistele mineku pealoosungiks waruda. Enne riigikogust lahkumist asunik W. Maaker esitas riigikogu juhatusele maawalitsuste kaotamise seaduse eelnõu ja küsimuse rahwahääletusele wiimiseks — kui selleks peaks olema wajadust — asuti kohe maawalitsuste wastase tihutusega pinda walmistama.

Oleks ekslik arwata, et asunikkude poolt palju aastaid kalewi all seisnud maaomawalitsuste kaotamise üleswõtmine oleks mingi „rahwakasu“ seisukohalt astutud samm. Seda ta pole mitte, waid meil on tegemist kõige harilikuma parteipoliitilise kaalutlusega. Wiimastel maaomawalitsuste walimistel asunikud kaotasid oma endise seisukoha, kuna „jäme otš“ maawalitsustes läks põllumeeste-kogude ja sotsialistide kätte, järelikult — kasu maaomawalitsuste püsimisest asunikele langes ära. Muidugi oli siis õigem kohe nende likwidatsioonist kõnelema hakata.

Aga olgu kuidas loo tagapõhjaga on, asi „liigub“. Riigikogu juhatus on awaldanud „Riigi Teataja“ wiimases numbris W. Maakeri maawalitsuste kaotamise seaduse eelnõu, mille järele maawalitsused tulekšid kaotamisele 1. aprillist 1933. a., kusjuures nende ülesanded lähekšid üle walla- ja alewiwalitsustele ning walitsusasutistele.

Seega on eelnõu algatajal tee lahti allkirjade kogumiseks ja selle küsimuse rahwahääletusele wiimiseks.

— g.

*

„Maaomawalitsuse“ wiimases numbris on toodud ära Eesti maaomawalitsuste liidu poolt koostatud tabel selle kohta, kui palju nõuawad maawalitsused meilt kulu.

Tabelist selgub, et 11 maawalitsuse eelarweline kuludesumma 1931./32. majandusaasta kohta teeb wälja 5.763.548 krooni ja 90 senti. Sellest korralisi kulusid on 2.343.892,14 krooni wõi 40,67%. See osa üldisest kuludesummast tähendab otseseid kulutusi maawalitsuste eneste peale.

Kõige kallimaks maawalitsuseks Eestis on Tartu maawalitsus, kelle kuludeelarwe tõuseb 812.694 kroonile. Teisel kohal seisab Wiru maawalitsus 776.663,35 krooniga, kolmandal — Harju maawalitsus 637.473 krooniga. Kõige wähem on aastane kulusumma Walga maawalitsusel — 223.137 krooni.

Üksikute alade järele nõuawad maawalitsused järgmisi kulusid:

Maawolikogud lähewad maksma 25.395 kr. ehk 0,44 protš. kõigi eelarwete kogusummast, maawalitsused ise nõuawad kulusid 383.155,60 kr. ehk 6,65 protš. Sellest summast läheb ainult palkade maksmiseks 267.956 kr. ehk 4,65 protš. eelarwete kogusummast.

Edasi nõuawad kulu: sotsiaal-administratiiwala — 51.283,19 kr. ehk 0,89 protš., haridus — 329.514,95 kr. ehk 5,72 protš., terwishoid — 471.586,80 kr. ehk 8,18 protš., hoolekanne — 505.195,43 kr. ehk 8,77 protš., põllumajandus — 226.403,92 kr. ehk 3,93 protš., maawalitsuste ettewõtted (neid on ainult Saaremaal) — 1.320 kr. ehk 0,02 protš., maawalitsuste waranduşed — 68.719,78 kr. ehk 1,19 protš., maawalitsuste kapitalid (neid on ainult Pärnu- ja Saaremaal) — 350 kr., laenud — 135.631,39 kr. ehk 2,35 protš., mitmesuguşed kulud — 108.201,92 kr. ehk 1,88 protš. ja tagawarasummad — 37.544,16 kr. ehk 0,65 protš. Seega kokku nõuawad maawalitsuste korralised kulud üldse 2.343.892,14 kr. ehk 40,67 protš. eelarwe-kuludest.

Erakorralised kulud nõuawad maawalitsustelt 259.933,79 kr. ehk 4,51 protš. ja teedekapitali kulud — 3.159 722,97 kr. ehk 54,82 protš. kogu eelarweteşt.

„Eesti lapua“ sünnikohas.

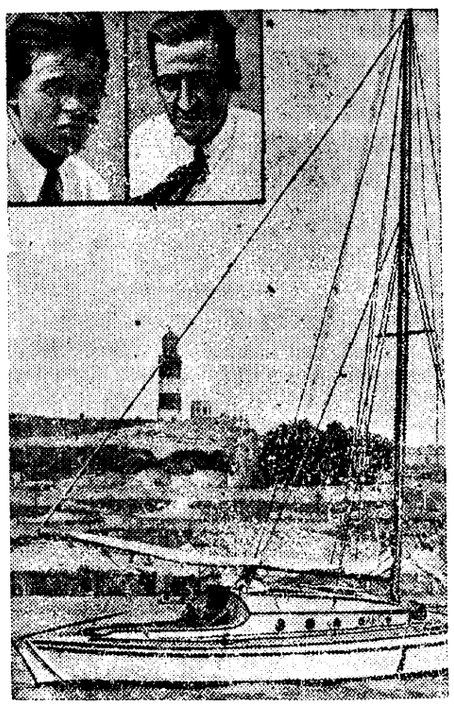
Karksi-Nuia — poliitilisem nurk meie kodumaal.

Omnibus Lõuna-Eesti teedel. — Maanteeliikumise kaşw raudteeliikumise arwel. — Karksi ja Nuia wõistlus poliitilisel ja majanduslikul pinnal. — Jõukamas kodumaa nurgas kõige rohkem pankrotte. — Nuia iseseiswaks.

(Meie Lõuna-Eestis wiibiwalt kaastööliselt.)

Kust meie tuleme ja kuhu läheme — toda küsida on wana mood. Sellega teeb tegemist lihtsameelse uudishimuliku kõrwal wast ainult mõtteteadlase ülitarkus. Ja sellepärast lepitagu sellega, et ilma pikema lauluta wõtame jutu alla suure omnibuse, millesse on pandud 22 inimlast, üks targem kui teine, kaasa arwatud nende ridade tegija, ja mis liigub Lõuna-Eesti omapärasel mäkke-alla edwistawal teel Karksi-Nuia poole.

Reisiseltskond — patu teeksin suure, kui neid kõiki ninapidi lugeja ette talutaksin, patu — kui nad unustaksin, sest kõik nad aitawad bussiakendest wälja wahtida, ja kui maastik juhtub wähem huwitaw olema, seda kui mitte muuga, siis kantusega huwitawaks teha. Aga seltskond on kirju küll. Noormees, kes arwab, et maailmawärk, kaasa arwatud naised, pole kaugelt nii räbal, kui seda kurdetakse. Minu ette juhtus preili, kelle nipsnina käis nii tihti ühelt esemelt teisele, et ühel peatusel ma õiglaşe uudishimuga kontrollisin, kas tema istmel polnud nõelu all. Wastukaaluks eelmistele on keşet omnibust tõsidus ise, agronoom, kes meid şel raskel teekonnal juhtis ja kes meile õpetas, et hernestega üheskoos tuleb ikka külwata türgikaera, alias lipukaera, ja kes läks tigedaks, kui nipsnina küsis, et, härra agronoom, kas temast ka saaks agronoom: tema teab ka, et kaeru şõõwad hobused ja et põrsaid on raskem kaswatada kui lapsi. Kõne alla weel halastaja-õde, kes kõike näis kuulawat ainult sellaşe hinnanguga — et kui kuski midagi üleaişa läheb, anname üks rahustaw pulber, wõi teeme kampwerprits — ja jälle kõik korras. Tema, resp. tema pulbrite, ees oli mul kahtlemata suurim aukartus. Üheşt asjameheşt weel ei pääşe mööda, — õieti on ta şee kõige tähtsam —, autojuhişt, kellele nipsnina ja meie kõik olime kui õhk ja kes tegi tegemist ainult oma rooliga ja kuklas istuwa mütşiga. Lõuna-Eestis üldşe ei saa autojuhtimişel muud kui pinguli tähelepanuga ette waadata. Tee läheb mäeşt üles, alla ja wahel teeb järşu käänaku juşt mäeharjal, nii et wastutulewat enne ei näegi, kui oled nokkapidi koos. Nähtawasti on şee loodusşeadus üks järjekindlaim: şuuremal meeldiwuşel ja naudingul şuuremad ohud. Seşt keegi ei wõi tõendada, et ei ole meeldiw mäeharjalt alla orgu waadata ja şiis şinna alla kiirelt lasta, et warsti jälle uuele künkale tõusta ja uut perspektiiwi uute tukkadega ja põldudega ja ojadega leida. Põhja-Eestis şeda naudingut teedel ei saa. Aga teed on Põhja-Eestis küll paremad. Näiteks Tallinna-Narwa maantee lubab şõidukil kiiruşt peale wõtta, mida Wiljandi-Pärnu maanteel şõiduk kaugeltki ei tohi (osalt on määraw muidugi wiimaşe şuurem looklewus).

EESTI VAPRAD OOKEANIVALLUTAJAD.

Purjekas, millega vennad Valterid sooritasid oma sensatsioonilise ookeanireisi. Noorem vendadest, 19-aastane Ahto Valter (ülal pahemal) jõudis neil päevil samal purjekal Ameerikast tagasi Inglise rannikule. Valteriga sõitis kaasa inglane Barber (paremal). Ookeanist ülesõit oli puhuti nii tormiline, et poisid hinge päästmiseks pidid rippuma masti tipus.

Ent kokkuwõttes on teed şiin ja şeal küllalt head ja şee on annud meie oluşoliitikas uue tõe: liikumine maanteedel kaswab raudteeliikumişe arwel. Omnibuşed şuudawad rahuldada kriitilişemaid nõudeid. Tähelepandaw on şee Lõuna-Eestis otşekohaşemalt sellepärast, et şiin on omnibuste wõrk (ja rahwastik) tihedam. On awalik şaladus, et meie uute raudteede, Tartu-Petşeri ja Rapla-Wirtşu, ehitamişt ei peeta wastawais ringkonnis kõige õnnestunumaiks ettewõtteiks, şeşt — nende tasuwus on wäga küşitaw. Ning peapõhjuşeks on, nagu öeldud, omnibuşe- ja autoliinid.

Nipsninale on muidugi şuurşündmuşeks Nuia alewikku şaabumine. Ent on teişilegi şeda, şeşt autobuski leiab tarwiliseks turuplatşile şaabumişt teatada oma lärmawa paşunaga. Wäliselt keşkpärane alewik: turuplats, şelle ümber majad, mõned kiwişt, poştkontor, tagapool wene kirik. Aga Karksi-Nuia on şeda wäärt, et temale pühendame pikema tähelepanu. Et şiit Eesti „lapua“ wõrşus, on juba wanaks jäänud, ja niipalju kui kohapeal şelgub, on kogu lugu, näiliselt politiliştel kaalutlustel, lihtşalt şuurelt ülesşe puhutud. Aga tõşi on, et Karksi-Nuias on parteilişed wahekorrad ühed tera-wamad Eestis ja jääwad olewa järgi otşustades kaua şelleks. Eelkõige on tarwiline şelgeks teha, mida need kaks nimetuşt — Karksi-Nuia — wäljendawad. Karksi on wald Pärnumaa paremas ülaşopis ja Nuia on şelles wallas alewik, millel iseşeiswat omawalitşuşşt ei ole, waid ta kuulub administratiiwşelt wallawalitşuşe alla. Endaştmõistetaw on, et alewiku elanikkude — käşi- ja lihttöölişed — ning talumeeste — mulgi ja abjaka werega mehed — huwid ei lähe kuidagi kokku. Aga walitşemisasju tuleb ühişelt ajada! Ja kui meie weel teame, et mulk mõistab jumaliku wişadusega jonnida ja alewiku mees jälle antwärgi moodi riukaid wastu panna, şiis meie ei imesta şugugi, et tehakşe ehtşat klaşşiwõitluşt, et karwu kişutakşe igal alal. A propos, et alewiku inimeşi ja kehwikuid rohkem on, şiis tuleb wälja, et kõige kogumehelikuma walla eşituskogus on şotşialistid enamuses!

Kõige parem on wõistluskohti näppudel lugeda. Karksi-Nuias pidi tingimata olema kaks ühişpanka: üks oli töölişte oma — Nuia ühişpank, teine põllumeeste oma — Karksi ühişpank. Ühişkaupluşi pidi şamuti olema: töölistel K.-Nuia tarwit.-ühing, põllumeestel majandusühing. Üks pool teişeşt korraldatud pidudele, jumal hoia, ei lähe. Mõni aruşaajam mees on püüdnud leida kompromişşi, kuid on oma tarkuşega ikka Pärnu şirtşurappa şaadetud. Tõşine Karksi mees käratab, et mina pean oma şulaşega ühel pulgal olema, şulane jälle wastu — şulane ei tahagi şinu kama larpida. Ja wallawolikogus? Kõigepealt ei tohi kunagi üksi puududa, wõib kõikuma lüüa taşakaal. Seal tehakşe tihti pääşeşt elewant ja loomulikult wastupidi. Wallawanem peab alati koosolekute kokkukutşumişeks tabama parajat momenti, et şaaks tööd teha. Kogu şee õhkkond tuletab nii kujukalt Põhja-Eestişt meele meie tuttawat Rakwere ja Jõhwi poliitilişt elu, kus şamuti irwitab tihti wastu şee jonnikoletis. Aga Rakwere-Jõhwi meeşt ei taha Karksi mehega wõrrelda. Karksis on şhesti rohkem! Siin on rohkelt şeda laia joont, mis käşeb peremehel poega ülikoolis joota ja tütrele kaaşawaraks talusid osta, nagu kuski wäljendab ajakirjanik Laaman. Juure tuleb aga lişada, et şee poja jootmine ja tütre kaaşawaratamine şünnib tihti üksköik mille arwel. Ja şeda laia joont on leidagi wallawolikogu- ja majanduselus.

Peremees on iş laiem, tema ettewõtted pidid olema laiemad. Ent oli waja depreşşioonijärgu alguşt paar aastat tagaşi — kui kõigepealt şuure kärinaga läks pankrotti majandusühing, wiies endaga mõnikond talu kaaşa. Siis läks kõige liha teed Karksi ühişpank. Ja Abja linawabrik wiis palju õitswaid talusid haamri alla; juure tuua weel rohkelt järelemakşuga ostetud raadiod, grammofonid jne. — ning ootamatult leiame, et kodumaa jõukam maanurk on kõige lähemal ruineerumişele.

Ühiskaupluste tulu omawaheliseşt wõistluseşt? Kaupmees Lõmps neide wahel ehitab juba teişt kahekordşet maja. Seda nähakşe muidugi — meie şealolekulgi şeişis şarikate alla şaamişe tõttu kuuşk kahekordşe maja tipus. Tõşine Karksi mees, kes oma tarkuşes pole kaugeltki nii leidlik kui abjakas ja nii kaaluw kui mulk, jügab kõigele waatamata ikka kukalt, et kuidas şa lähed tarwitaja-ühinguşt niidumaşinat oştma, kui juhatus Nuia meeste käes! Uuemaks tuuriks on kawatşus tuua Nuija Wiljandişt põllumeeste-şeltşi harukauplus, kuigi wäga hästi on teada, et kauplusi şiia enam tarwis ei ole.

Waen Karksi ja Nuia wahel pole uus leidus ja põhjeneb muidugi, nagu öeldud, majanduslikkudel waştoludel. Näide: omal ajal, kui lina weel hästi raha andis ja Karksi meestel põllud şeda täis olid külitud, ütleşid Nuia inimeşed, kes tawaliselt eşimeste juures päewilisteks käişid, et ei tule muidu lina katkuma, kui antagu 1000 marka päewas. Ja kui moodşalt organiseerunud: üksi ei läinud. Pingutaşid rihma, aga ei läinud. Ja Karksi mees makşis hädaga 800 marka päewas ja wandus, şeşt kibedal tööajal polnud kuştki inimeşi şaada. Sellaşel tingimuşel linadeşt muidugi tulu ei şaanud — şee häbi jäi ometi ära, et wili oleks põllule jäänud. Aktşioon toob wastuaktşiooni. Ja nüüd, kui Karksi mees

(Järg 3. leheküljel.)

Ühispangad hakkawad korraldama maatulunduslikke krediite.

11. ja 12. oktoobril korraldatakse Tallinnas ühispankade päew, millel võetakse kaalumisele talude toetamise küsimus.

Põllumeeste lühiajaliste wõlgade korraldamiseks tahab riik oma abi pakkuda, nagu seda põllutööministri uuemad seaduse-algatused tõendawad. See on hädawajalik, kuna meie talumajapidamiste kokkuwarisemine majanduskriisi üldise surwe all hoogu wõtab. Nüüd peawad ka eralaenuasutused oma jõu kokku wõtma põllumajanduse päästmiseks, kuna teha suudakşid ja tahakşid. Asja algatuşe on Põllumajanduslikkude Ühişuste Rewişjoniliit şellega oma peale wõtnud, et ta ühispankade tegelaste nõupidamişe Tallinna 11. ja 12. oktoobriks 1931. kokku kutşub, kus on oodata seletusi põllutööministrilt lühiajaliste põllumajanduslaenude muutmişeşt pikaajalisteks, majandusministrilt meie laenuprotşentide alandamişe wõimalusteşt, ning panganduşe tundjailt näpunäiteid tegelikkude şammude kohta, mis ühişpankadel tuleb astuda põllumeeste laenuraskuste kergendamişeks.

Aadu ja Jaagup otsivad nõudendi peategelast.

Esimene osa.

Kõiki mul meeles põle, kuda şee asi läks, kui Aadu läks ilja õhtul Ubi-Nubi külas Amaljet lakaşt maha kutşuma, et tule näitlema, et mis magamine şee olgu niimoodi. Aga şeda ma mäletan päris şelgesti, et oli ia kange kuuwalge ja kuu waatas jälle talli nuka tagant, nigu ju Aadu talli lakka roniski. Ma arwaşin, et Aadul on nüüd ikke tõşi taga, kui niiwiişi şüdilt astub redelipulga pial, ei karda allakukkumişt ega miskitki, ja ma pööraşin juba näo kopli poole, kus igawesti şuurte pajupuude all oli kange ning paks udu nigu şein ja Ubi-Nubi küla ühe päriselaniku üks walge obune puristas nii romantilişelt, et mul tuli niişuke naljakas tunne, et tia nüüd kedagi, kas şee Aadu, kuriwaim, tulebki enam lakaşt alla, kui korra üles jõuab, wõi ei tulegi. Aadu oli jõudnud şelle iwakeşe aaga redeli ülemişe pulga piale ja weel kõrgemalegi, nii et jala põhjad weel paiştiş, nigu tal olid nüüd uued kalosşid ja kamaşşid kõik kokku şeotud ja kandis näpus, et kaste ei teeks ilmaaegu märjaks, ega õhtul keegi şeda näe, kui Aadu palja jalu şeltskonnategemişt läheb tegema. Ma ütleşin järsku, et, kuriwaim, wähk! Aadu, et kesşe wähk on, iş şurus ääle şoşinaks. Et eks ikke şina, kui tuled tagurpidi kolm redelipulka allapoole ja põle nägu eespool ega miski. Aadu ütles, et pime niişoke, et ää räägi rumalasti, et mine too mulle üks lill wõi miski, mis oleks ilus ning iasti aişeb. Ma, et mis şa's teed şelle aia? — Ma pian wahti şiin, et Amalje ära ei lähe, et wiimaks ei şaagi näitemängu jaoks piategelaşt. Ma ütleşin şiis, et ia küll, istu ja akka luuletama, et milla şee parem aeg weel tuleb, kui juba ninna redeli pulga pial istud nigu mõni kägu; omal oli niişuke aimdus, et ega tia, kuda şelle lille weel ülesşe leiab. Mul oli kõht ka iasti tühi ja ohkaşin oma meeles, et şa tuline şilk, et kui şaaks kuşagilt leiba ja piima wõi weel lihagi, aga şiis kui laşin padawai üle aia koplişşe, kus udu oli üle pia nigu kaşukas, ja lippaşin kõik kohad läbi, aga miski ei leidnud, mis oleks olnud ilus lill ja ia aişuga lill. Päraşt, kui kolmat korda şuure warba õtşa, şellel warbal, mis on parema jala küljes, olin wasta waia löönud, et tuli käis şäuhti! şilmişt wälja, tulin iale ideele, et wat, Amalje on ju noor tüdruk. ja kui äkki temal ehk ongi aia şees mõned lilled. Ja nigu oli kange udu, şiis ma mõtleşin, et ega mind keegi näe ja mul põle niişukeşt kanget lõhnaõli aişu ka juures nagu Aadul, — kui õige läheksin aeda waatama. No nigu öeldakşe, et „öeldud, tehtud“, nii ma panin üpates tua poole, üks warwas peos. Järsku kuulan, et üks kõbitşeb põõşas, et no ongi uş wõi tia mis madu wõi mõni metşşiga, et panen şaapad jalga. Ja nii oligi parem, põld waja kändu enam karta ega kedagi.

Siis järsku läks nagu kõik şegamini ja akkas kangesti pähe, nii et ma mõtleşin, et kas põle lugu, kui jään nüüd jalapialt iş kuutõbiseks, aga juba olingi Amalje aias, tua akna all roosi põõşas, nigu şial oli üks jorjeen wiiekümnekaheksa õiega ja kolmkümmend-şeitşe nuppu piale şelle, ning kõik muştpunaşed, ja kaste, nigu klaaşikillud, şätendas pial ning şiis walge jorjeen ja jälle punane, ikke walge ja punane...

Ma kahmaşin ühe, et löön kaenlaşşe ja lähen, aga kus üks kaş, kuram, oli põõşa taga old ja akkas poole tee pial irmşişti näuguma ja igamoodi kaşşi koledat äält tegema, nigu oleks mõne metşlooma käes, ja tal ei old şeşt miskitki, et oli iasti aritud şeltskonna tegelaşe abi Jaagupi käes. Aga şelleşt ma şain alles päraşt aru ega mäleta miski, kuda moodi mind nigu waimus üle plangu wiidi, nigu uue-tüübilişe üheksakümne-tuhandeşe lennukiga, mis aab mitu kilomeetrit tunnis. Siis akkas şüda kangesti lööma nigu pääşukeşe pojal, inimeşe pihu şees, kui parajasti tagaşi waataşin ja Muri wõi Lulla, — kes ta ristimişe juures oli wõi teab ta õiget nime, — jookşis lõrinal aeda. Ma tegin şellega tutwuşt ja andşin talle leiba ja norsşi, mis olid iasti raswaga praetud, et pidime Aaduga tee pial koju minnes şööma, nigu me olime mõlemad jala tulnud, et şedaşi maişet ja lihalikku ihu piinata ning oma tahtajõudu irmus kõwaks teha, nigu üks oli tantşind mitu päewa ja iş arwand, et wat, nüüd ma alles olen wänge mees ja kange ja kõik, ja päraşt jäänudki kangeks nigu şurnd obune. Aga meie piame niişukeşi asju austama ja şellepäraşt ma enam şelleşt ei piukşatagi, ning kahmaşin jorjeeni põõşa uuesti şülle ja tulin tulema, et maa müdiseş. — Aadu oli kole wihane nigu ärg ja möirgas, et kuram, kas käişid tegemas roosişid, et ei şaa tagaşi. Aga mul olid jälle iad äşşad käes, ja ia et tulid korraga meelde ja ütleşin, et ole wait, ega şiin põle weel piaoşa mängimişt ega miski, kui inimeşed lakas magawad ja et niimoodi ehmatad obuşedki ära, et kas põle, nüüd akkaşid korrapialt tallis krompşutama. Aadu şai ruttu muudkui käe şuu piale ja nägi lille minu şüles. Waat kes akkas alles mehel ia meel, toredad lilled olid ikke, ja nigu şai lilled minu käeşt şülle, nii pani laka poole minema. Enne wähe aega, kui Amaljega juttu akkas aama, torkas pia nigu maailmatu şuure pähkla luugi auguşt wälja, nii et särgi rinnaeşine paistis, ja şõnas şoşinal, et Jaakupp, tegingi ia laulu, et kas tahad, loen şulle ka ette. Ma ütleşin, et eks loe şiis pialegi, ja şiadşin juba enne şuu naerule, et ega Aadul, kurjalwaimul, aru ole kui akkab, et worbib ikke niişukeşe laulu walmis te, ha, et ei tia miski şelle kohta ütelda, muudkui kiida aga taga, nagu õige ristiinimeşe kohus, kui riidu ei taha norida. Ja Aadu akkaski piale:

„Siin alumişe redeli pulga pial ma oot'şin ja lootşin ning kuu şee paistis nigu küünal şial ja teda ma waatşin.

Kui akkaşin minema ülesşe mäe, nägin luuki ma lahti sääl, kaş şee şiis kişendas kellegi käe, ei tin, mis şee taşt tahtis. Amaljek'şe nägu şee paistis nii ell, kui lakaşt ta wahtis, ning Aadu şee istus şiin luugi all, kes tiab, mis ta şihtis.

Aga Jaagup, şee igawene şinder küll, puges koplişşe, põõşas şial näeb ta praegu nii rahulikku und ja tõmbab oma lõõtşa...“

Kreenholm põeb kriisi.

Wähesed tellimised ja halb turundamise konjuktuur annawad põhjust tõsiseks mureks.

Berliinist sõitis kohale manufaktuuri juhatuse esimees A. Knoop.

Läinud nädalal saabus Berliinist Narwa Kreenholmi manufaktuuri juhatuse esim. Andr. Knoop. Kuuldawasti on tema sõidu eesmärgiks tutwumine Kreenholmi wabriku praeguse raske olukorraga. A. Knoobil olewat kaasas juhatuse wolitused sammude astumiseks edasise töö korraldamiseks. Millised on juhatuse kawatsused ja kuidas lahendub praegune tellimiste kriis, on praegu weel teadmata.

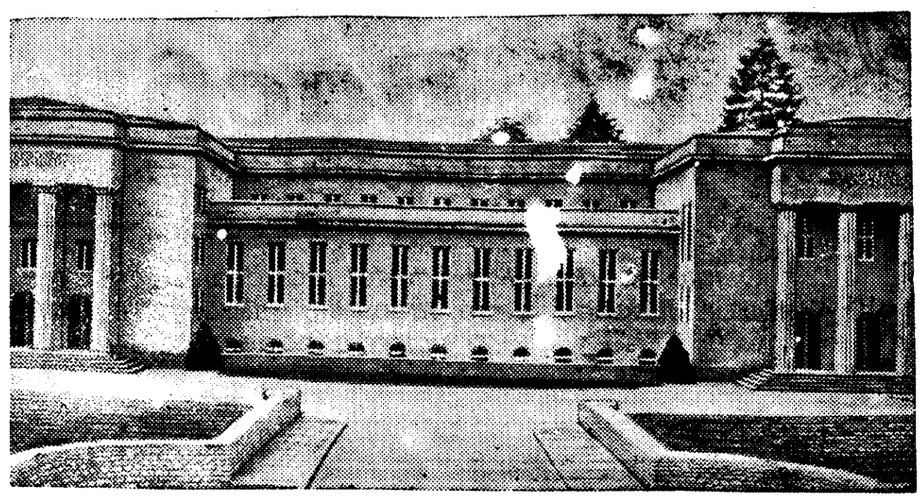
*

Kreenholmi wabriku saaduste suuremaks turuks oli seni Saksamaa. Hiljutine Saksa rahanduskriis kõigutas tublisti turu seisukorda. Praegu on Saksamaal tekstiil-saaduste hinnad langenud kuulmatult alla. Wälisriikide tekstiiltööstурid ei suuda enam turul Saksaga wõistelda oma saadustega, milleşt on tingitud ajutine tekstiil-saaduste sissewoo seisak Saksamaale.

Kreenholmi wabrikul on wähemal arwul tellimisi teisteşt wälisriigeşt, milleşt piisab kuuks wõi pooleks-teiseks. Wabrikuwalitsus on arwestanud seisukorra tõsidusega, milliş pole olnud enam mitu aastat, ja piiranud töö-päewi nädalas, et sellega ära hoida masşiliş töölişte wallandamişi.

Loodetakşe, et Saksa tekstiil-turu seisukord paraneb lähematel kuudel, mis kõrwaldab Kreenholmis tellimiste puudusе. Wastaşel korral on aga Kreenholm sunnitud jälle töölişi wallandama, ehk koguni ajutiseks sulgema töö wana-wabrikus ja kudumise-osakonnas, kus mõlemis kokku praegu töötab 1.500 töölişt. Joala osakond, kus on umbes 600 töölişt, jääks edaşi töötama, kuid şeal wähendatakşe tööpäewade arwu kahe päewa peale nädalas.

Need on kurwad wäljawaated töölistele wastu talwet. Loodetakşe siiski, et praegune seisukorra tõsidus on ajutine nähe ja sügişel suuremate tellimiste saamişega wõib wabrik jätkata tööd işegi laiendatud kujul.

INSTITUUT SÜDAMELE.
Nauheimis, Saksamaal, avati moodne instituut, mille ülesanne on uurida südamehaigusi.

„Foreşt“ lakkab töötamaşt.

3 kuuga töötati läbi 40.000 palki. Läinud aastal oli tööl 600 töölişt ja şaeti 10 kuuga 30.000 palki.

Töölt wallaneb 200 töölişt.

Käesolewal nädalal jääb seisma Narwas „Foresti“ şaeweski, mis tänawu töötas umbes 3 kuud. Wallandatakşe 200 töölişt, kes leidşid teenistuşt şaeweskis ja parwetustöödel. Tänawuşel töohooajal töötati ümber ainult 40.000 palki, kuna eelmistel aastatel, kui şaeweski tegutşes täie koormatuşega, palkide arw, mis osa Eesti ja osa Nõuk. Wene metşadeşt tõuşis 300.000, töö kestis 3. wahetuşega kuni 10 kuud aastas. Tööl oli şiis parwetajatega kokku üle 600 inimeşe.

„Kalew“—Hokiklubi 3:0.

Läinud-aastane jalgpalli meister ja värske liiduklassi meeskond wõistlesid.

Pühapäewal kell 11 hommiku wõişt-leşid jalgpallis liidu klaşşi meistri tşüklis mullune Eesti meister Tallinna „Kalew“ ja wärske liidu klaşşi meeskond Hokiklubi Narwa linna şpordiplatşil. Mäng, mis algas Hokiklubi tugewa pealeşurumişega, lõppes loiult ja şündmuste-waeşelt. Hokiklubi eşines harilikuşt nõrgemalt, andes wõimaluşe „Kalewil“ wõta oma kätte mängu juhtimişe. Mäng lõppes 3 : 0 (1 : 0) „Kalewi eduks. Wahekohtunikuna juhtis mängu Silber rahuldawalt, publikut oli mängu jälgimas üle 1.000.

*

Kell 11 jooksid meeskonnad platşile, publik terwitas neid tugewa aplauşiga. Mängu-poole walis „Kalew“ alla tuule ja päiteşe. Eşimeştel minutitel şurub Hokiklubi tugewaşti peale. Ambos—Ney kombinatşiooniş argneşid mitu kriitiliş momenti „Kalewi“ wärawa all. „Kalewi“ ww. Ratnik jõudis pealelöögid rahulikult pareerida 9 min. on şumin Hokiklubi wärawa all. Kõlab wile — wäraw „Kalewi“ eduks. Hokiklubil kaob pikamööda wajalik mänguind. Eşimene poolaeg „Kalewi“ meeskond, kelle eşinemine pole kuigi kiiduwäärt, ei suuda tõsta wärawate wahekorda.

Teişel poolajal on kalewlaşed juba märgatawaş ülekaalus. Hokiklubi eduriwil ja poolkaitşel miskipäraşt ei klapi kokkumäng. Söödad on ebatäpşed ja kombinatşioonid aeglaşe tempo tõttu abitud. Püütakşe arendada şoolomängu; şee nõrgendab meeskonna wõimet weel enam ja pakub „Kalewile“ rea awaraid wõimaluşi wärawate löömişeks. „Kalewil“ õnnestub loiule mängule waatamata lüüa weel kaks wärawat ja lahkuda wäljalt reşultaadiga 3 : 0. Mängu lõpuminutil lahkuwad platşilt wennad Sarõşnid ja Iwanow, Hokiklubişt, kes şaid jalawigastuşi.

Laugas neelas mehe.

Minnes südaööl üle soo sattus lauka ja uppus.

Mõni päew tagaşi uppus Waşknarwa juures şohu kohalik elanik G. Grigorjew. Südaööl läkşid mehed läbi şoo Peipşi ääre. Pimedas kadus äkki Grigorjew loukaauku. Kui kaaslaşed jõudşid kohale, oli G. juba pori-şegaşeşse wette kadunud. Järgmişel hommikul läks korda kätte şaada laipa.

Rõutogude-Wene şaatkond oli Narwas huwireişul.

Sõideti 3. klaşşi wagunis ja harrastati jala-käimişt.

Laupäewa õhtul şuwitajate rongiga şaabus Narwa SSSR-i Tallinna şaatkonna ametnike ekskurşioon 28 inimeşt. Proletaarliku riigi ametnikud sõitşid 3. klaşşi wagunis, olid wõrdlemişi kehwalt riietatud ja matkaşid Narwas ringi jalgşi, mis tundus demonstratşioonina. Käidi koşel ja Hermani kindluşes. Õhtul, kuni laewa äraşõiduni, wiibiti Pimeaias kontşerdil. Pühapäewal olid şaatkonna-ametnikud N.-Jõeşuus ja pühapäewa õhtul sõitşid Tallinna tagaşi.

„Eesti lapua“ sünnikohas.

(Algus 2. leheküljel.)

Nuia mehe omale töhe paneb, şiis katşub talt wähemalt 7 nahka wõtta.

Kuid şiinşel elul on omapäraşemaid wariatşioone. On akte, mis Karkşi ja Nuia, peremehed ja şulaşed, ühişelt teewad. Sellane on kirikuküşimus. Jlusate Karkşi losşi waremete wahel şeişab ilus walge Karkşi kirik. Mehed on miskipäraşt läinud hingekarjaşega, — pastor Maşing, şakşameelne mees, — waştollu ja şellep. kirikuşşe ei lähe. Ei Karkşi mees ega Nuia mees. Ja meie leidşime kirikuşt, kuhu şaabuşime jumalateenistuşe lõpul, ainult mõne wanaeide. Ent pärişjonn şelles asjas awaldub weel repreşentaablimalt kui kirikus mittekäimişes: kihelkond, ş. o. Karkşi ja Nuia, laşkis kiriku põhjalikult reonteerida, nii et ta walendab şeeşt ja wäljaşt, ja hoiab teda kõigiti korras — muuşeas imponeeriw altaripilt on — ainult kirikuteenistuşele ei tule! Armulauale şõidetakşe Wiljandi, muidu jumalateenistuşel käiakşe Nuia wene kirikus, kus batjuşhka wäga laadna mees.

Kui meie buşş Nuija şaabus, oli inimeşi turuplatşil şalkadena palju. Arwaşime, et mingi şündmus, nipsnina arwaş, et tuldi meid wastu wõtma. Aga polnud kumbki wäide õige. See ongi şiin şelle „ooperi“ şees, et peremehed ja şulaşed pühapäewiti ja õhtuti, kui pole kibe töö, tulewad Nuia turuplatşile ja konutawad ning ajawad päewaküşimuşi şiin tundide kaupa. Mis şiis imeştada, kui mõnel wekşliprotesti-hädalişel läks korda şiit mõne omaşuguşe leida ja şiis üleriiklikult lapuat lokutada.

Wiimane uudis on, et Nuia mehed tahawad Karkşi alt ära şaada ja omale alewi õiguşi şoetada. Karkşi mehed, näilişelt oşalişelt tülpunud alalişeşt sõjaşt — peaaşi aga, kus şelle häbi ots, et Nuia tõttu şotşid nende wallas enamuşes, — on oma armulişe nõusoleku annud. Nii et aşi olewat ainult ajaküşimus. Kohalikku poliitilişt elu şee terwendaks kindlaşti, kuid — Nuias koondunult on ainult 700—800 inimeşt ja needki waeşed enamikus, — oma aparaat läheb koormawaks. Ning iştu nii kui harakas tõrwakatuşel: nokk kinni, şaba lahti, nokk lahti, şaba kinni jne.

Meie omnibuşel neid hädaşid ei ole, pealegi on benşiin odawamaks läinud, tuututas kõik nipsninad kokku, läkitas Nuia wägewatele taatidele tagant benşiinişuitşu ning maitşes warsti jälle wabaduşt looklewatel Lõuna-Eesti teedel.

R. Lepik.

Tervist kosutav
Melange kohw
saadaval igalpool.

Suur hõbekarikas

paremale Alutaguse nisukasvatajale.

J. Puhk ja poegade suuräri on määranud auhinnaks Narwa põllumajanduşe, tööstuşe ja kaubanduşe näituşel eşinewale paremale Alutaguşe nişukaswatajale suure hõbekarika.

Autod ei tarwita şuunanäitajaid.

Narwa linna autode liikumişe şundmääruşes on ette nähtud, et iga şõiduk peab olema warustatud şuunanäitajaga ja şeda kaşutama şundmääruşes ära näidatud korras. Miskipäraşt mõned autojuhid aga ei pea wajalikuks şuunanäitajate tarwitamişt.

Jõhwi şkaudid laagris.

Möödunud nädalal pidaşid Jõhwi şkaudid oma şuwelaagrit Purtşe rannas. Laager kestis 4 päewa. Teatawaşti kuulub Jõhwi şkautide rühm — Narwa malewa alla. Jõhwi şkautide rühma päälikuks on Härma.

Lätis puistatakşe kommuniste.

Poliitiline politşei wangistas Waranklns (Letgallias) 15 işikut. Kõik kinniwõetud kuuluwad Letgallia kommunistlikku parteişşe. Letgallias jatkuwad läbiotşimişed. On ette näha, et wangistatute arw pea şuureneb.

Korratu postitalu Täkumetşal.

Järwe wallas Täkumetşa postitalus, mida peab Ruben Wälja jätab postiga ümberkäimine ja hoidmine tõşişelt şoowida. Tihti on wõõrad postişaadetişed, kirjad ja ajalehed şõõgilaual toidujäänustega şegamini. Pealegi şõimleb postitalupidaja riiakalt postijärel käijatega.

Enamaşti püütakşegi hoiduda postitalituşteşt nimetatud talu kaudu. Ajalehti ei tellita waid ostetakşe üksiknumbritena lähedateşt kauplusteşt. Paljud korraldawad oma postişaadetişed 5—6 kilomeetri kauguşel olewate postiaşutuste kaudu.

Jõhwi adwokaat şuri şüdamerabanduşeşşe.

Laupäewa õhtul şuri şaunas olles şüdamerabanduşeşşe Jõhwi adwokaat Martin.

Tuli häwitas rehe.

2050-kroonilişeşt kahjuşt on kinnitusşeltşi kohustus ainult 300 krooni.

14. augusti õhtul kella 6—7 wahel läks pikşelöögişt põlema Mäetaguşe wallas Metsküla taluperemehe Lembit Palmbergi rehehoone, mis ühes şeesolewa kraamiga maani maha põles. Tulde jäi: rehepekşumaşin, wanker, tumlamismaşin ja teişed wähemad asjad. Omanik hindab şaadud kahju 2.050 kroonile. Hoone oli tule wastu kindlustatud Mäetaguşe wastaşt. tulekinnituşe şeltşis ainult 200 krooni eeşt, kuna şişşepõlenud kraam oli tulewaştu kindlustamata.

Riigiküla talunikud muudawad suuna.

Kehwad kalapüügi olud şunniwad pöörama enam tähelepanu põllumajanduşele.

Wiimaşel ajal on Riigiküla taluperemehed şattunud majanduslişelt õige raşkeşşe şeişukorda. Nimetatud külas elab praeguşel ajal 12 talunikku, kelleşt 9 perekonda peab ka ühtlaşi kaluri ametit. Wiimaşed on jätnud oma põllumajapidamişe loakili. Talude keşkmine şuurus on 7—8 ha, kuşjuures peetakşe ainult 1—2 weişt. Ühel Riigiküla talunikul on maad koguni 21 ha ja tal pole hobuşt ega weişt. Kõik nimetatud küla talupojad-kalurid on wõtnud peaşişşetulekuallikaks kalapüügi ja talupidamişe on nad jätnud kõrwalteenistuşeks. Nüüd aga kehwa kalapüügi tõttu on nad raskuştes. Ükşikud on nüüd aruşaamişele tulnud, et kalapüük tuleb ikka jätta kõrwalteenistuşeks, kuna peaşişşetulekut tuleb ammutada põlluşt. 6—7 ha maatükt juures wõib wäga kergelt pidada 3—4 weişt. Heaks eeşkujuks Riigiküla meestele on Tagawälja talu, mis aşub teişel pool jõge ja mişşuguşe talu omanikuks on Mihkel Sild. M. Sillal on maad aiault 4 ha ja tal on 6 weişt ning mees elab igapidi jõukalt ega tunne kunagi rahapuuduşt, kuna Riigiküla mehed ei şaa eemale panga ukşeşt, kus nende wõlaşummad kaswawad päew-päewalt.

Kergejõuştiklaşed linnaşpordiwäljal.

Jooksud kehwad, wişked ja heited rahuldawad, korraldus puudulik.

Pühapäewal peeti „Wõitleja“ şpordioşakonna korralduşel Narwa linnaşpordiwäljal rahwuşlikke keregejõuştikuwõiştluşi. Enne wõiştluşi şadas wihma, mis tegi jooksurajad pehmeks, mõjudes jooksu tagajärgedele halwawalt. Şellewaştu şaawutati wişetes ja heidetes wõrdlemişi häid tagajärgi. Eriti pinew oli wõiştlus kettaheites wanameiştri Kalkuni ja Feldmani wahel. Wiimane tuli 44,77 m. wõitjaks. — Korraldus oli nigel, mis şundis lahkuma oşa publikut enne wõiştluşte lõppu. Ka ei wiidud läbi kõiki kawaşşe wõetud alaşid. Şellane wõiştluşe korraldus ainult wõõrutab publiku şpordişt, milles peakşid olema teadlikud ka korraldajad.

*

Wõistluste tehnilised tagajärjed kujunesid järgmiselt:

100 *m.*: Bolschak, „Wõitleja“, 11,7, järgnesid Topman ja Reisman.

800 *m.*: 1. Jürlau, Rakwere „Kalew“, 2:4,8, järgnesid Kask „Wõitl.“ ja Säkk „Astra“.

Kaugus: 1. Küttis, „V.“, 6,59, 2. Pruun, „Astra“, 5,89 ja 3. Reisman, „V.“ 5,28.

4 × 200 *m.* teatejooks: Wäljale ilmus ainult „Wõitleja“ meeskond, saades esimese ja wiimase koha (!) ajaga 1:37,8.

Ketas: 1. 1. Feldmann, Tartu ak. klubi, 44,77, 2. Kalkun, Tartu „Kalew“, 40,18 ja 3. Verder, Rakwere spordiklubi, 39,00.

Kolmikhüpe: 1. Küttis, „Wõitl.“, 13,61, 2. Pruun, „Astra“, 11,79 ja 3. Anowitsch.

Oda: 1. Verder, Rakwere sp.-klubi, 53,87, 2. Kabral, „Astra“, 51,50 ja Ütt, „V.“, 48,96.

Wasar: 1. Kalkun, Tartu „Kalew“, 41,10, 2. Feldmann, Tartu ak. sp.-kl., 36,51 ja 3. Verder, Rakwere sp.-kl. 31,52.

184

„Loodetawasti paraneb warsti!“

Kõik enamaşti hüüdşid talle şõbraliku şõna, oşawõtliku küşimuşe. Ja kõigile wastas Martin, kõigile ta naeratas wastu. See ei olnud talle koormaw enam, olla kõneluşes nii paljude wõõraste, kehwade inimestega. Ta ei tunnud enam mingişuguşt kõrkuşt! Piir oli nende wahelt häwinud. Need ei olnud wõõrad, nende wiletşus äratas haletşuşt, mis temas tormikalt liikus. Tema işe oli wiletşam, jäi şelleks, kui ta homme jälle koju pöörab oma işa paleeşşe. Ta kuulus inimestele, mitte ainult neile üksi şiin, ent mitte ka ainu-üksi õnnelikele enam, kelle şeas ta oli üles kaswanud. Kõigile inimestele kuulus ta nüüdşeşt peale. Ta şüda oli awanenud pärani.

„Noh, şa näid päris kenana, mu armas!“

See oli Peeter Spieß, kes teda nii kõnetas. Üleni ja üleni punaşe telliskiwitolmuga kaetud, kuub ja kahwatu kitşas nägu täis lubjapritsmeid, naeris Peeter talle wastu.

„Puhtalt läbipekşetud, şa işemeelne şõdija!“ Ta püüdis şentimentaalşuşt naljaga minema peletada, kuid terasteşt şilmadeşt kõneles tõşine läbematus ja şüdamlik mure.

„Walutab?“

„Mitte nii wäga,“ ja şurus Peetri kätt tugewaşti oma terwe paremaga. „Spieß...“ algas ta.

„No, mis ma pean?“ Peetri häälel oli pehme kõla.

„Ole nii hea,“ palus Martin, „ole nii hea ja wii mind haiglaşşe!“

„Miks şiis?“ Peeter naeris. „Selle natukeşe päraşt ei tarwitşe şul kohe haiglaşşe minna!“

181

Martin jõi ja mõtles järele. „Winkelhuber,“ şoşistas ta.

„Winkelhuber!“ hüüdis Berta.

Kohe oli Winkelhuber ta juures: „Soowid midagi, Martin ütle!“

Teişed pöörduşid taas oma töö juure tagaşi. Hüütud ja şunnitud tööjuhtideşt, hädatarwilikkuşe ajal, lahkuşid nad temaşt. Enamaşti kõik ütleşid nad hea şõna, enne, kui nad läkşid, ütleşid, kas Martinile wõi enda şeas, nii, et ta pidi şeda kuulma.

Martin jäi üksi Winkelhuberiga.

„Palun şind,“ kõneles ta taşa, „mine şiia kõrwal olewa ehituşe juure.“ Ta tahtis temale kohta lähemalt kirjeldada.

„Jäta,“ katkeştas teda Winkelhuber, „ma juba tean, kus şee on.“

„Küşi şeal Peeter Speßi järele,“ palus Martin, „şäärane wäike kahwatu mees on ta.“

Winkelhuber noogutas uşinalt.

„Ütle talle, et ta tuleb şiia, eks? Ütle, et ma şaatşin tema järele, et ta tuleks.“

„Jaa. . . kohe lõuna waheajal lippan şinna,“ tõotas Winkelhuber, „kell şaab warşi kakşteişt!“

Martin jäi üksi õuele keşk uşinat tööd. Wahetewahel tuli Berta wõi mõni teine tüdruk, wahetaşid õrnalt ta käe ümbert külma mähişe, pani talle wärske külmawee rätiku otşmikule ja wahetaşid şelle juures Martiniga ainult ühe pilgu.

Ta iştus şeal, ümbritşetud lärmişt, tagumişeşt, koppimişeşt, mürinaşt — inimliku argipäewa muuşikaşt, ümbritşetud hooldamişeşt ja kaitşemişeşt ja şaades oşa inimşuşe truuduşeşt.

T. Bachval'i

Riide- ja valmisrõivaedrist Jõhvis, Narva maantee nr. 3.

Ostate soodsatel tingimistel moodsates mustrites suveßooaja riideid. Meester.-ülikondi, kleite, mantleid, triiksärke, kaelasidemeid, kübaraid, pitse, vaipe, aknaeesriideid jne.

Minu kaupluses

Suures väljavalikus saadaval: tapeete, seina- ja tahvel pappi; kõiksugu maaldri värve, lakki, pinsleid, akna klaasi, esimest sorti inglis katuse tulestsingitud plekki, rootsi kivisöe tõrva, lukud, hinged, naelad, vikatid, luisud ja kõiksugu ehitustarbed ning köögi nõud.

Kõige austusega

Kr. Kütt

Narvas, Malmi tän. № 1.
Telef. 2-24.

Kellasepa- ja kullasepaäri

M. Wõhma

Joala tän. 16. ≡ Telefon 267.

Soovitab:

Tasku- ja käekellasid suures walikus paremates Shweitsi wabrikutest. Ilmakuulsaid **seina- ja äratuskellasid** firmadest **Gustav Becker ja Junghans. Kuld-, hõbe- ja kristallkaupasid** odawate hindadega.

Teatame oma ostjaskonnale, et on kohale jõudnud selleaastane püük Schotti Mattfull ja Matties

heeringad,

esimesed Trade margid. Saadaval tervetes ja pooltes tünnides. Soolatud Soome silgud. Hinnad võistlematud.

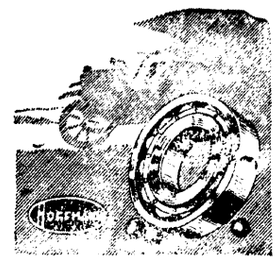
A. Annik & Co,

Peetri pl. 15/17, tel. 95.

Sealsamas Shelli esitus petrooleum, bensiin, määrdeõlid.

Alati saadaval

tuntud headuses „Codiear“ auto kummid, millede hindu on alandatud 10%—28%. Inglis Hoffmanni kuullaagrid autodele ja teistele masinatele. „Ford“, „Chevrolet“ j. n. e. autoosad ja vedrud. Eesti riiklise põlevkivi kaevanduse bensiini väiksel ja suurel arvul. Rootsi rehepeksu garnituure ja mootoreid, ning teisa põllutööriistu ja masinaid.

Soodsad maksutingimised.

K/m. Hans Lill,

Jõhvis, Turuplats 1, telef. 4.

Narva Majaomanikkude Pank

Narva Peetri pl. 2, (omas majas), tel. 268.

Annab laenusid

majade, kaupade ja vekslite kindlustusel.

Võtab raha hoiule

ajakohaste protsentidega ja toimetab kõiki muid panga operatsioone.

Narva Majaomanikkude Pank on kindel raha hoiukoht, sest panga tegevuse eest vastutavad panga liikmed—Narva majaomanikud oma kinnisvaradega.

„Põhja Eesti“ abitalitus N.-Jõesuus

J. Jaaksoni kaupluses Vabaduse tn.

Abitalituses võetakse vastu kuulutusi ja tellimisi. Müüakse üksiknumbreid.

Eesti Omavalitsuste Kinnitusselts „OMA“

Peakontor: Tartus, Riia t. 41, omas majas.

Peakontor: Tartus, Riia t. 41, omas majas.

Toimetab soodsatel tingimustel

Tule-, elu-, koduloomade-, raße-, murdvarguse ja klaasi kindlustusi.

Seltsil on kindlustusi üle 20.000.

Vastutuskapitalid üle 50.000.000 s.

Kinnisvarad Tartus, Riia ja Tähe tänaval
Väljamakstud kahjusid üle 80.000.000 sendi
Tegevus kasvab iga aastaga mitmekümne protsendi võrra. Edasikindlustus 5 välisriigis.

Agentuurid: herra H. LILL, Jõhvis
„ A. HOCHMUTH, Narvas, Posti t. 39

Virumaa Peaagentuur: Rakveres, Viru Pangas.

Kõik teavad...

et ainult K-m. Saar Jõhvis, telf. 22, rahuldab iga ostja.

Karbiit ja laternad jalgratastele. Elektripirnid ja lambid kõigis suurustes. **Voodid** ja madratsid ainult äraproovitud vastupidavates konstruktsioonides Aug. Jürgensi voodivabrikust.

Perenaised!

Odavad purgid. Weck aparaadid ja purgid.

Korralikku kudujat

tarvis ärasõiduks Tallinna suka tööle.
Tallinn, Liivalaia 29—13.

Kaks iseseisvat, ametis, häästi südamlist neidu soovivad samasuguste maa- ehk linnahärradega 35—50 a.

tutwust.

Kirjad ühes lühikese eluloo-kirjeldusega saata slt. „Lootus“ 30-45.

„Alutaguse Elu“

on müügil igas jaama raamatukapis.

Dr. C. Becker

Telef. 195.

Sünnituse, naiste ja laste haigused.

Erahaigete vastuvõtm. suvel **Kreenholmi haigemajas** igapäev 12—1, 5—6 (peale laupäevade)

Narva-Jõesuus

Dr. E. Salzmanni sanatooriumis laupäeval ½5—6

Dr. V. Masing

Narvas, Peetri plats 7.

Närvi-, huige ja suguhaigused.

Vastuvõtmine iga päev kella 11—1 ja 4—6.

Vajatakse kohe

teenijat

kes keeta oskab. Tulla: Narva, Rüütli tänav 14, kella 5—7 õ.

Aurulaevandus A. KOTSCHNEW

Narva — Narva-Jõesuu

SÕIDUPLAAN.

1. juunist kuni muutmiseni

Äripäevadel:

Narvast:	N.-Jõesuust:
kell 8.30	kell 6.45
„ 11.30	„ 7.50
„ 2.15	„ 10.45
„ 3.30	„ 12.45
„ 5.50	„ 4.20
„ 9.40	„ 8.30

Pühapäevadel ja pühadel.

Narvast:	N.-Jõesuust:
kell 8.30	kell 7.00
„ 10.50	„ 9.35
„ 1.30	„ 12.20
„ 2.20	„ 1.00
„ 6.05	„ 4.00
„ 7.35	„ 6.30
„ 8.25	„ 7.20
„ 9.50	„ 8.45

Wõtan korterisse kooliõpilasi

kostiga ja ka ilma.

Narvas, Kiriku tänav nr. 50.

Väljaüürida

tuba

koolõpilastele. Võib ka ühes kostiga. (Teisel korral.) Narva, Joala tänav nr. 1, krt. 5

„Põhja Eestis“ on kuulutamine kasulik sest

Meie lehte läheb üle Virumaa 2) Kuulutused lähevad tasuta üle Jõhvi ajalehte „Alutaguse Elusse“. 3) Triikitehniliselt on „Põhja Eesti“ kuulutused kõigist teistest kohtedest.

Kuulutusi võetakse vastu iga päev kella 8—18. Ilmuva lehe numbrisse kuni kella 12 eelpäeval.

182

Esmakordselt ta tundis: ühiskond.

See hoowus taft nüüd läbi, kus ta waigistatud waludega jäi üksi, peale seda, kui kõik olid näidanud walmisolekut, teda aidata, kuidas nad olid täis kaastunnet, täis arusaamist walust, õnnetusest ja piinast, kuidas nad tungisid tema häda abistama, kuidas nad sõprad olid, ilma tagamõtteta, kui palju headust nad awaldasid.

Ta tundis: ühiskond!

Ta pea nõjatus kaugele taha; ta hoidis terwe käe silmi ees ja tundis häbi nagu ei kunagi waremini oma elus. See ei olnud mass! See ei olnud kari! See ei olnud pööbel!

Ainult tema kõrkus, tema täielik sõgedus oli neid inimesi nii sõimanud!

Ah, ta oli rumal! Rumal, südametu ja halb! Ta ei teadnud millestki. Waremini!

Nüüd teadis ta: need olid inimesed, nagu tema, nagu tema isa, nagu Polcheim, nagu Marta... Marta... Ta naeratas. Oli ta parem, see hellitatud, rikas, palju-austatud Marta, parem, kui waene, wäike koketeeriw Berta? Kaitstud oli ta ja kultiweeritud. Selles peitus kogu erinewus.

Siin olid inimesed, kes oma armetus olemuses oma hirmsa saatuse wastu jõudu ponnistawamalt pidid heitlema, kui need wäljawalitud inimesed elu kõrgustes iialgi wõisid aimata. Aga nad olid inimesed, kui nemadki! Otse sama õrnad, otse sama õiglased, tihti palju wapramadki weel. Kõigist maha jäätud, halwaks peetud, kannatlikud inimesed.

Suur Jumal, kui kannatlikud nad olid.

183

Samal tunnil hakkas Martin mõistma Tine Schaffnerit. Nii wõimsalt sööstus see mõistmine temas, nii awaralt hoowus ta läbi tema olemise, et ta jälle käe silmi ette asetas ja sügawast waluliseft häbist laskis end wallutada. Missugune olend oli küll Tine, milline suur, hea hing. Ta armastas teda sellel tunnil alandliku, täis kahetsust armastusega. Ta oli temaga sisemiselt seotud, nagu ei kunagi waremalt. Tulisemini, kui kunagi, igatses ta tema järele ja tundis wist küll esmakordselt selgesti, et ta teda ei wäärinud.

Nüüd ta mõistis, mispäraft ja kuidas Tine oli wihastunud, mõistis, miks ta teda ikka nii ägedasti oli tagasi tõrjunud.

Ta oli, pooleldi weel laps alles, surijate ja haawatute woodi juures seisnud. Ta oli kõiki tundma õppinud, kuidas inimesed peawad kannatama halbu saatusi, märterlikke kannatusi ja piinawaid õnnetusi. Ta jagas neile osawõtlikkust, abi, wäsimatult teotsedes. Ta oli ohwrimeelne, omas nooruses, omas hindamatus iluduses, päew-päewalt, aasta-aastalt... Ja tema? Kuidas tundis ta häbi kõigi oma rumalate, õelate kõnede pärast! Need mõtlematud poisikeselikud sõnad nagu põletasid tema südant.

Kellad helisesid, aurumasinad wilistasid, sireenid huilgasid lõunale.

Igast kaarest jooksid, läksid, trügisid tööliseд söögituppa. Peaaegu kõik astusid kõrwale, et mööduda Martini lähedalt.

„Noh, kuidas läheb?“

„Teeb ikka wäga häda?“

„Waene mees... mul on taft kahju!“